

Věc C-412/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

6. července 2021

Předkládající soud:

Tribunalul Satu Mare (Rumunsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

9. června 2021

Žalobkyně:

Dual Prod SRL

Žalovaný:

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca -
Comisia regională pentru autorizarea operatorilor de produse supuse
accizelor armonizate

Předmět původního řízení

Správní žaloba, kterou se společnost Dual Prod SRL, žalobkyně, u Tribunalul Satu Mare (soud v Satu Mare, Rumunsko), proti Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca - Comisia regională pentru autorizarea operatorilor de produse supuse accizelor armonizate (regionální generální ředitelství pro veřejné finance v Kluži-Napoca - regionální komise pro schvalování provozovatelů výrobků podléhajících harmonizované spotřební dani), žalovaný, domáhá zrušení některých rozhodnutí, kterými bylo žalobkyni pozastaveno povolení provozovat daňový sklad do doby, než bude pravomocně rozhodnuto v trestní řízení vedeném proti ní.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Podle článku 267 SFEU se žádá o výklad čl. 48 odst. 1 a článku 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i čl. 16 odst. 1 směrnice 2008/118.

Předběžné otázky

1) Může být čl. 48 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie týkající se zásady presumpce nevinny ve spojení s čl. 16 odst. 1 směrnice 2008/118/ES vykládán v tom smyslu, že brání takové právní situaci, o jakou se jedná v projednávané věci, v níž lze správní opatření pozastavující povolení k výkonu činnosti výroby alkoholu nařídit na základě pouhých domněnek, které jsou předmětem probíhajícího trestního vyšetřování, aniž by došlo k pravomocnému odsouzení za trestný čin?

2) Může být ustanovení článku 50 Listiny základních práv Evropské unie týkající se zásady *ne bis in idem* ve spojení s čl. 16 odst. 1 směrnice 2008/118/ES vykládáno v tom smyslu, že brání takové právní situaci, o jakou se jedná v projednávané věci, kdy jsou téže osobě za stejné skutečnosti uloženy dvě sankce stejné povahy (pozastavení povolení k výkonu činnosti výrobce alkoholu), přičemž jediný rozdíl spočívá [v délce trvání sankcí]?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Článek 48 odst. 1 a článek 50 Listiny

Směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS, čl. 16 odst. 1

Směrnice Rady 92/83/EHS ze dne 19. října 1992 o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (zákon č. 227/2015, jímž se zavádí daňový zákoník):

článek 369 odst. 3 písm. b) a c), který stanoví, že povolení k provozování daňového skladu se pozastaví na dobu 1 až 12 měsíců, pokud se zjistí, že byla spáchána protiprávní jednání uvedená v čl. 452 odst. 1 písm. i), resp. do pravomocného skončení trestního řízení, pokud bylo zahájeno trestní řízení pro trestné činy uvedené v čl. 364 odst. 1 písm. d);

článek 364 odst. 1 písm. d), který stanoví, že povolení k provozování skladu se nevydává, pokud byl žadatel pravomocně odsouzen za trestné činy stanovené, mimo jiné, v daňovém zákoníku;

článek 452 odst. 1 písm. h) a i), podle něhož se dopustí trestného činu osoba, která skladuje mimo daňový sklad nebo na území Rumunska uvádí na trh výrobky podléhající spotřební dani, u nichž je stanovena povinnost označení, neoznačené nebo nesprávně označené výrobky v množství přesahujícím prahové hodnoty výslovně stanovené daňovým zákoníkem, a dále používá pohyblivé trubky, pružné hadice nebo jiné takové trubky, používá nekalibrované nádrže a umísťuje kanály nebo kohoutky, kterými lze odebírat nezměřené množství alkoholu nebo destilátů, před měřidla.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Žalobkyně je oprávněna podnikat v oblasti výroby alkoholu a alkoholických nápojů, a proto se na ni vztahuje směrnice 2008/118 a směrnice 92/83.
- 2 Na žádost orgánů celní kontroly u ní policie dne 1. srpna 2008 provedla prohlídku.
- 3 Při společné kontrole těchto orgánů bylo zjištěno, že žalobkyně instalovala hadici, kterou byl líh dopravován do kontejneru umístěného na okraji oplocení výrobního daňového skladu. V návaznosti na tuto prohlídku byla proti společnosti Dual Prod SRL zahájena dvě paralelní řízení, přičemž obě se týkala výhradně skutkových okolností, bez formálního obvinění případných viníků.
- 4 Trestní řízení se týkalo dvou podezření z trestných činů, tedy instalace hadice ve výrobním závodě a skladování množství lihu v objemu rovnajícím se nebo přesahujícím 40 litrů mimo daňový sklad, což podle policie představuje trestné činy uvedené v článku 452 daňového zákoníku.
- 5 Následujícího dne se celní orgány vrátily do prostor sídla společnosti a přistoupily k jejich zapečetění z důvodu porušení zvláštního režimu pro výrobky podléhající spotřební dani. V tomto případě nebylo povolení k provozování daňového skladu pozastaveno. Ačkoli bylo teoreticky možné řídit společnost z administrativního hlediska, bránilo umístění pečeti výkonu jakékoli činnosti.
- 6 Curtea de Apel Oradea – Secția de contencios administrativ (odvolací soud v Oradea - senát pro správní spory) konstatoval nezákonnost umístění pečeti, přičemž měl za to, že vzhledem k absenci pravomocného soudního rozhodnutí se jedná o porušení presumpce neviny.
- 7 Celní orgány dne 5. září 2018 oficiálně pozastavily žalobkyni povolení k provozování daňového skladu na dobu 12 měsíců, neboť se domnívaly, že existence určitých důkazů o trestných činech je dostatečným důvodem pro uložení této správní sankce.

- 8 V návaznosti na žalobu podanou žalobkyní proti tomuto rozhodnutí Curtea de Apel Oradea (odvolací soud v Oradea) snížil sankci z 12 na 8 měsíců, neboť použití maximální sankce považoval za nepřiměřené. Žalobkyně v plném rozsahu vykonala sankci pozastavení činnosti v délce 8 měsíců.
- 9 Vzhledem k tomu, že se žalobkyně dne 21. října 2020 stala obžalovanou osobou v trestním řízení, celní orgány jí dne 19. listopadu 2020 opětovně uložily správní sankci za stejné skutečnosti a pozastavily jí oprávnění provozovatele daňového skladu na dobu neurčitou až do pravomocného skončení trestního řízení.
- 10 Uplatněním porušení zásady presumpce nevinny a zásady *ne bis in idem* žalobkyně zpochybňuje toto nové pozastavení u předkládajícího soudu, Tribunalul Satu Mare (soud v Satu Mare), který se rozhodl předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 11 Žalobkyně tvrdí, že ačkoli směrnice 92/83 neobsahuje ustanovení o aspektech týkajících se povolení, opatření přijatá členskými státy v tomto ohledu musí zůstat přiměřená, pokud mají zamezit daňovým únikům.
- 12 V projednávané věci se dvě otázky týkají jednak porušení zásady *ne bis in idem*, neboť v projednávané věci byly uplatněny dvě sankce stejné povahy za stejné skutečnosti, a jednak přiměřenosti uložených sankcí, jelikož ještě před rozhodnutím v trestním řízení je uložena sankce vzhledem ke svým důsledkům, tedy že brání společnosti-žalobkyni v jakékoli činnosti, sankcí, kterou lze kvalifikovat jako trestní.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 13 Předkládající soud uvádí, že v projednávané věci vyvstávají dvě otázky, z nichž první se týká skutečnosti, že činnost daňového poplatníka může být pozastavena na dobu neurčitou z pouhého důvodu, že existují určité důkazy, že spáchal trestný čin, aniž byl vydán pravomocný rozsudek, a druhá týkající se možného porušení zásady *ne bis in idem* z důvodu uplatnění dvou sankcí stejné povahy v rámci daňového řízení za stejné skutečnosti pouze z toho důvodu, že trestní řízení dospělo do určité fáze.
- 14 Podle jeho názoru musí být společnost Dual Prod SRL považována za nevinnou, dokud vnitrostátní soud s konečnou platností nerozhodne o její vině za skutečnosti, které jsou jí přičítány. Z rozhodnutí vnitrostátních orgánů však patrně vyplývá, že společnost-žalobkyně je považována za vinnou.
- 15 Kromě toho jsou důsledky tohoto rozhodnutí pro daňového poplatníka působícího v odvětví podléhajícím spotřební dani mnohem škodlivější, protože nemůže vykonávat žádnou činnost, což je v rozporu s článkem 48 Listiny.

- 16 Pokud jde o porušení zásady *ne bis in idem*, předkládající soud uvádí, že v projednávané věci jsou obě pozastavení povolení k provozování daňového skladu stejné povahy a došlo k nim v souvislosti se stejnými skutečnostmi. V rozsudku ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, Soudní dvůr připustil kombinaci sankcí, daňových a trestních, ale pouze v případě, že daňová sankce nemá povahu trestní sankce.
- 17 Předkládající soud má za to, že vzhledem k tomu, že sankce pozastavení povolení k provozování daňového skladu úzce souvisí s trestním řízením, je nezbytný výklad zásady *ne bis in idem* ve vztahu k uplatňování stejného druhu sankcí, které mají stejnou povahu, za stejné skutečnosti.

PRACOVNÍ DOKUMENT